

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Svarez, Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Olim
Primarij Theologiae Professoris emeriti, Opvs De Triplici
Virtute Theologica, Fide, Spe, Et ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1622

Sect. 8. An vera Ecclesia Christi visibilis sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93448)

omnes omnino gentes, & nationes ad se vocat, neque aliam religionem secum in vniuerso orbe permittit, in quo differt maxime à synagoga. Ita Augustin. libro de vnitatē ecclesię, & libro contra Crescon. & epist. 40. 50. 61. patetq. Matth. vlt. *Docete omnes gentes.* Marci vlt. *Omni creatura, & qui non crediderit condemnabitur.* Act. 15. Luc. 24. ad Coloss. 3. vers. 11. ad Titum 1. vers. 4. & Psalm. 2. *Dabo tibi gentes hereditatem tuam.* & deniq. vbicumq. vocatio gentium in Scriptura promittitur: tandem ad Roman. 10. *Non est distinctio Iudę & Gręci.* Et Act. 10. *In veritate conperi, quia non est acceptor personarum Deus, sed in omni gente, qui timet eum, & operatur iustitiam, acceptus est illi.* Vide Basilium 1. contra Eunomium, & dicta supra de vnitatē ecclesię sect. 4. Tertiū dicitur *Catholicatē tempore*, quia omnibus durat temporibus: videantur dicta superius de perpetuitatē ecclesię sect. 3. Quarto propriissime dicitur *Catholicatē doctrinā*. nam Catholicam, & vniuersalem doctrinam semper retinet, quam Paulus citato loco ad Tit. *Communem fidem* appellauit, vt Glossa ibi aduertit: dicitur autem ecclesię doctrina, *Catholica, & vniuersalis*: tum quia non priuato viuificuq. iudicio nititur, sed vniuersali consensu, & communi generali; regula fidei fundatur: iuxta August. 12. confess. cap. 25. Cyprian. lib. 1. epist. 3. tum etiam quia perpetua, & vniuersali traditione recepta est, iuxta illud Psalm. 118. *In generationem, & generationem veritas tua.* Vnde Cyrill. Carecheli vltima, *Catholicam* vult ecclesiā dici, quia *Catholicus docet*: tum deniq. vt ex eodem Cyrill. ibid. colligitur, doctrina ecclesię catholica est, quia plane, & perfecte omnia dogmata, quę in notitiā hominum peruenire debent de visibilibus, & inuisibilibus, de celestibus, atque terrenis, complectitur. Item quia in ea omne genus virtutis continetur, aduersum vitia, & contra peccata omnia remedium inuenitur. Vide Vincent. Lyrinens. & Hosium libro de fide, & symbolo cap. 22. Solum restat in hac prerogatiua aduertendum, proprie, & perfecte conuenire in ecclesiā, prout est à Christo Domino instituta: antea enim, erat quidem catholica seu vniuersalis, secundum aliquam rationem ex dictis, cetera autem imperfecte satis in illa reperiebantur.

6. Dico tertiū, ecclesiā verē & proprie dici, & esse *Apostolicā*. Est de fide ex dictis symbolis, & proprie conuenit affectio hęc ecclesię post Christi institutionem, & aduentum: dicitur autem *Apostolica*. Primū quia apostolorum predicatione fundata est. Secundo, quia super Petrum apostolorum principem tanquam super firmam petram, suo etiam modo est ædificata. Quę duo ex sequenti dispensatione magis patebunt. Tertiū, quia legitima successione, & traditione deducta est ab apostolis, vsque ad presentia tēpora. Reſte Tertullian. lib. de præscriptionibus hæreticorum. *Illā verā Ecclesiā sentiunt, quā ab Apostolis legitima successione deducitur.* Idem docent Irenęus libro 3. cap. 3. libro 4. cap. 63. Cyprianus lib. 1. epist. 6. Augustinus epistola 165. ad Generosum, & libro 4. contra epistolam fundamenti cap. 4. & de vilitate credendi. cap. 17. & 46. Quarto dici potest *Apostolica*, quia illius ecclesię, quę ab apostolorum tempore fuit, formam, regimen, atque adeo vnitatem retinet, vt supra agētes de vnitatē ecclesię sect. 4. exposuimus. Vide Turrecremat. 1. lib. cap. 4. & sequentibus, vbi tractat, cur ecclesia non dicatur etiam Christiana, Pontificia, & Euangelica, quę nuncupationes ad loquendi modum potius, quā ad rem spectant.

SECTIO VIII.

An vera Ecclesia Christi visibilis sit?

HÆC quæstio caput tractari propter hæreticos huius temporis, qui duplicem distinguentes

Snarez de Fide.

ecclesiā, alteram visibilem, inuisibilem alteram esse dicunt: atque hanc posteriorem veram ecclesiā solum esse, & Christi sponsam: alteram verō solum modo apparentem ac secundum quandam humanam existimationem. Sed ne disputatio de verbis sit, rem de qua quæstio est aperiamus, dupliciter enim aliquid dici potest visibile, aut inuisibile. Vno modo stricte, quatenus ad visum, vel sensum aliquem corporeum refertur. Alio modo late, vt se extendit ad mentis cogitationem, & iudicium, vel clarum, vel saltem obscurum, fideique alicuius. Cōuenit igitur nobis cum hæreticis, ecclesiā de qua loquimur confuse sumptam, esse hominum congregationem, atque adeo consistere ex personis corporeis, & visibilibus. Interest autem, quia illi negant esse in hac ecclesiā proprietates vllas visibiles, quibus absoluto, & certo iudicio possit à nobis discerni in particulari congregatio, quę vera ecclesia est, ab alijs Satanę congregationibus. Et hoc sensu vocant eam inuisibilem, id est, in particulari, & in indiuiduo omnino occultam. Catholici autem volunt veram ecclesiā posse à nobis certo iudicio in particulari dignosci, atque adeo esse visibilem, & per internum mentis iudicium, & per ipsos sensus externos designabile: non per se, sed veluti per accidens: eo modo, quo substantia videri dicitur visis accidentibus: atque etiam anima, visis externis operationibus: habet enim ecclesia visibiles proprietates, & actiores, in quibus, & per quas cognosci potest.

2. Fundamentum hæreticorum duplex occurrit. Alterum, quia forma illa, quę ecclesiā constituitur, inuisibilis omnino est, vt ipsi volunt, aut scilicet diuina prædestinatio, aut interna iustitia, aut certe fides absque vllō exteriori, & sensibili cultu, hoc enim præcipue intendunt, ecclesiā inuisibilem astringendo: remouere videl. omnē externam Hierarchiam Ecclesię, caput visibile, regulam fidei animatam, & visibilem, omnem denique externum cultum, & politiā, quę ad vnitatem, & consentiā Ecclesię pertineat. Alterum fundamentum est, quia etsi deus posse dari signa visibilia verę ecclesię, semper tamen requiritur interior fides, quę neque in se visibilis est, neque in externis signis satis ostenditur, cum omnia falsa esse possint, vt in vnoquoque hominum apertius constat: de nullo enim sine Dei reuelatione possumus certo scire interiorem fidem, quam exterius profitemur: ergo idē erit de quacumque hominum congregatione. Obijciunt præterea hæretici nonnulla Scripturę, & Patrum testimonia: primū ea, in quibus Ecclesia Christi dicitur in interiori homine posita, Lucę 17. *Regnum Dei non venit cum obseruatione, nec dicent ecce hic, aut ecce illic: ecce enim Regnum Dei intra vos est.* 1. Petr. 7. *Domus spiritalis, Sacerdotium sanctum offerre spirituales hostias.* Ioann. 4. *Spiritus est Deus, & qui adorant eum in spiritu, &c.* Hierem. 31. *Dabo legem meam in cordibus eorum:* Denique Psalm. 44. *Omnis gloria eius filia Regis ab intus.* Præterea Hilarius, libro contra Auxentium in fine, & Hieronym. contra Luciferian. asserunt, tempore Ariænorum veram ecclesiā fuisse latentem, & occultam: non ergo est de ratione ecclesię, vt sit visibilis, ergo neq. hodie discerni poterit. Tandem, inquit Brentius, alias tollendus esset articulus Symboli, *Credo vnam sanctam Ecclesiā*, & reponendus, *video vnam sanctam Ecclesiā.*

3. Dico tamen primo: vera ecclesia, supposita si de quam de illa habemus, discerni, & prudenter cognosci in particulari potest per externa, & visibilia signa, quo sensu simpliciter, & absolute visibilis dicenda est, quia videmus eam congregationem hominum in indiuiduo, & in particulari, quam certō iudicamus esse veram Ecclesiā ex his, quę ipsis oculis in ea conspiciuntur. Est de fide. Probatur ex Scriptura, Matth. 18. *Dic Ecclesię: potest ergo tibi constare, quę sit ecclesia: alias quomodo ad illam loqueris.*

O 3

Et

sect. 6. nu. 7. & in defens. ad lib. 1. c. 7.

Punctum quæstionis.

Prædicti erroris fundamentum.

Secundum.

Tertium.

Affert. 1.

Probatur ex Scriptura.

Hæretici ex hoc de quo sup. sup. 5.

Et quauis sermo sit de Pastore ecclesie, inde tamē sumitur sufficiens argumētum, sicut ex verbis Christi ad Petr. Luc. 22. *Confirma fratres tuos, & Ioan. 20. Pasce oues meas, & 1. Pet. 5. Pasce qui in vobis est gregem*, quomodo enim pascēt, aut confirmabunt, quos non cognoscunt: sicut etiam 1. Corinth. 15. Paul. ait se persequutum fuisse Ecclesiam, & in epistolis scribit, Ecclesie, quae est Corinthi, Ephesi, &c. Et vbi cumq; fere Scriptura nomine Ecclesia vtitur, de aliqua certa congregatione, & hominibus cognita loquitur, vt patet Actorum 15. 1. ad Timoth. 3. Num. 20. 3. Reg. 18. Præterea est optimus locus Matth. 5. quem ponderauit Augustin. de vnitate ecclesie cap. 14. & 20. *Non potest ciuitas abscondi supra montem posita*. Id est, Ecclesia in Christo fundata, de quo Esa. 2. & Mich. 4. *Erit in nouissimis diebus prae paratus mons domus Domini, &c. quæ loca ita intelligunt Hieron. ibid. & August. tract. 1. in 2. Canon. Ioan. vbi etiam in hunc sensum, interpretatur id Psal. 18. In sole posuit tabernaculum suum. Vocat, inquit, Ecclesiam tabernaculum, quia in terra peregrinatur, iuxta id Apocalyp. 12. *Erit tabernaculum Dei cum hominibus*. Vide eundem August. in Psal. 30. 4. & 47. Sumitur etiam optimum testimonium ex Isaia 61. *Radix perpetuum seriem cum eis, &c. omnes, qui viderint eos cognoscent illos, quia isti sunt semen, cui benedixit Dominus, quo in loco sermonem esse de ecclesia constat ex Lucæ 4. vbi Christus de seipso, & sua spiritali propagatione verba illa interpretatur. Eodem modo loquuntur Patres omnes de Ecclesia. Aug. supra, & 2. contra lit. Petil. cap. 32. Gregor. epistol. 48. & lib. 32. moral. cap. 12. Chrysost. homil. 4. in cap. 6. Isa. Facilius est (inquit) solem extinguere, quam Ecclesiam obscurari. Orig. hom. 30. in Matth. aliquanto post initium. Ecclesia plena est fulgore, &c. & alij citati, & citandi: hæc enim eo spectant, vt Ecclesia conspicuam, ac visibilem admodum declarent.**

Probatur deinde rationibus.
Prima.

Secunda.

Confirm.

Assert. 2.

Probatur 1.

4. Ratione arguo primo, ex dictis Scripturæ locis nam tenemur ecclesie veræ nos adungere, & pastores eius obedire, socijs, & fratribus communicari, hæc autem fieri non possunt, nisi de Ecclesia vera nobis constet, de qua ratione vide Cyprianum libro de vnitate ecclesie, Hieron. epistol. ad Damasum de nominibus hypostatice. Augustin. 4. de Baptismo cap. 1. Secundo ostensum est supra in sect. 5. corpus ecclesie postulare ordinem hierarchicum: certum est vltius, debere esse in vera ecclesia visibile sacramenta, sacrificium sensibile, scripturam, exteriorum prædicationem, caput, & pastores, qui cognosci possint ab ecclesie membris, alijs maxima esset perturbatio, & confusio in ecclesia, omnino ergo oportuit esse visibilem. Vnde etiam Augustin. libro 17. contra Faust. c. 11. *In nullum nomen religionis congregari homines possunt, nisi aliquo signaculorum, vel sacramentorum visibilibus consortio colligentur*. Vide ipsam August. tertio contra epistolam Parmeniani. capit. primo. Confirmatur: nam Ecclesia, quæ tempore apostolorum extitit, & in quam Spiritus S. visibiliter descendit, visibilis erat, eademq; visibiliter aucta fuit, quando die vno iam tria, iam quinq; millia hominum ad illam sunt addita. Actorum primo, secundo, tertio, & quarto. Eadem consequentibus annis per sensibilem prædicationem, & miracula paulatim creuit visibiliter. Eadem deniq; continuata serie propagata, & quasi per manus tradita ad nos vsq; peruenit, erit ergo, & hæc præsens Ecclesia etiam visibilis: cum eadem sit, atq; eisdem signis sensibilibus discerni queat.

5. Dico secundo. Ecclesia Christi vera, illa est, quæ perpetuo visibilis perseuerat. Hæc conclusio parum à præcedenti differt, & eisdem fere fundamentis nititur: astringitur tamen ad refellendam directe inanem distinctionem hæreticorum: & probatur primo. Nam Ecclesia, quam Christus fundauit, visibilis est, vt scriptura docet, & tamen hæc eadem est perpetua: ergo duæ eiusmodi proprietates

res eidem Ecclesie conueniunt, neq; possunt à vera Ecclesia separari; & vtrumq; patet ex Matth. 16. vbi de Ecclesia super Petrum fundata atq; adeo visibilis dicitur: quod porta inferi non praualebit aduersus eam. Secundo, quia semper oportet esse pastores visibiles in Ecclesia. Est optimus locus ad Ephes. 4. *Quosdam dedit pastores, &c. ad consummationem Sanctorum donec curramus omnes in virum perfectum*. Id est, vsq; ad diem iudicii. Circa quem locum vide August. 22. de ciuit. c. 16. 17. & 18. Tertio. Quia semper oportet ianuam celi esse parentem, & viam salutis posse cognosci, quæ solum est in vera ecclesia: si autem illa esset alio tempore profusa inuisibilis, & occulta, in eo essent homines quasi extra statum salutis, quia non possent veram ecclesiam ingredi, quanquam vellet. Quarto, quia vsque ad diem iudicii semper ecclesia complectetur bonos, & malos, & ita semper durabit, vt patet ex parabolis Aræ, Zizaniorum, & decem virginum, Matthæi tertio, 13. & vigesimo. Ecclesia autem mixta ex bonis, & malis semper est visibilis, vt Sancti passim docent, & Lutherani non negant. Vide Cyprian. serm. de lapsis. August. de vnitate ecclesie cap. 13. & 20. & sermone 2. in Psal. 101. & 147. Bernard. serm. 29. in Cantic. circa id remittit, nec dimittit. Vincent. Lyrinens. in commonitorio. Quinto impossibile est veram Ecclesiam non retinere veram fidem: fieri etiam non potest, vt eam exterius non profiteatur, cum debeat esse sancta, & ad salutem non satis sit credere corde, sed oporteat etiam ore confiteri, testis Paulo ad Roman. 10. ergo semper Ecclesia existit visibilis. Tandem vera Ecclesia visibilis est, & vera ecclesia est perpetua: ergo visibilis ecclesia illa est, quæ hucusque durat, perpetuoque durabit.

6. Primum fundamentum hæreticorum euersum iam est, sumunt scilicet falsum principium, in Ecclesia nihil requiri visibile, & externum: quod tamen ad consistentiam eius, & quasi spirituale vnitatem pertinet. Ad alterum fundamentum, quamuis vera fides interior sit, amen per externa signa videri aliquo modo potest: quamuis ergo non videatur ipsa forma qua membra ecclesie interius vniantur inter se ipsa, videtur saltem in suis signis, atque hoc est factis, vt videamus corpus ecclesie, & membra, quæ illud componunt, & de singulis quidem membris, quando absint talia signa veræ religionis, & obediencie ecclesie, prouident iudicare possumus, vere esse membra ecclesie, quamuis non certitudine proflus in fallibili: de toto autem corpore, non solum prudenter, sed infallibiliter etiam, iudicamus esse veram ecclesiam: quia licet facile posset vnum vel aliud membrum nos decipere, non tamen corpus vniuersum, vt in seq. sect. latius demonstrabo.

7. Ad testimonia adducta respondetur, in quibusdam eorum doceri præcipuum ornatum, & pulchritudinem ecclesie in interiori virtute esse positam: non tamen propterea affirmari externa opera non requiri: quamuis, vt hæc Deo grata sint ab interiori virtute oporteat proficisci. Vnde in Psal. 44. præter interiorem gloriam ecclesie, requiritur ornamentum externum, quod vestitus deaurato, comparatur, & circumdatum dicitur varietate. Præterea locus Hieron. 31. de nouo Testamento procedit, in quo primum, & præcipuum est gratia, & charitas, quæ spiritualia sunt dona, ideoq; dicuntur in corde scribi, sed hæc tamen habent externa signa, quibus in corpore ecclesie suo modo videantur. In loco Ioannis quarto peculiariter voluit docere Christus aduenisse tempus, in quo implendum erat id Malachie primo, *In omni loco offeratur mihi oblatio munda*: atque adeo delendum fore ritum omnē veteris legis, in qua vnus tantum locus, & vnum Solymæ templum ad offerendum Deo Sacrificium designabatur, & ob id ait, neque in monte hoc, neque Hierosolymis adorabitis patrem, non quod in illis locis prohibitum foret

2.

3.

4.

5.

Ad 1. fundamentum in n. 4.

Ad 2.

Ad 3.

foret adorare: sed quod neque ritu Samaritanorum, neque iudaeorum, neque ex necessitate in eo loco, vel alio quolibet, sed ubique locorum, & Christianorum ritu, qui præcipitur in vera fide, & charitate positus est, adoretur. Ita Chrysostomus, Cyrillus, Theophylactus, Euthymius, Divus Thomas, & Cæteranum in illo loco. Iam apud Lucam decimo septimo sermo aperte est de adventu Christi Domini in mundum: actacitè distinguitur illic duplex adventus, alter iam præsentatione cuius dicitur, *regnum Dei intra nos esse*, quod de iustitia & gratia interpretatur Theophylactus: alter futurus ad diem iudicii: dicitur autem fore *sine observatione*, quia repente, sicut fulgur adveniet. Vide Bedam, & Ambrosium in illum locum. Porro autem Divus Petrus *spiritualem domum* vocat ecclesiam, à præcipua eius parte: nam maximè vivit spiritus: sic enim & iustum hominem, spirituales vocamus: hostias verò spirituales appellat bona opera Christianorum, quia ut Deo accepta sint, esse debent fide, & charitate formata. Rursum quia omnia, quæ in legem præcipiuntur, quantum externa sint, ad fovendam, augendamque spiritum emittunt referuntur, ideo lex hæc spiritualis dicitur: sæpe namque spirituale vocatur non solum, quod in substantia sua tale est, sed etiam quod spiritui servit, vel illi subicitur, aut etiam illum imitatur: qua phrasi Paulus resurgens corpora spiritualia vocavit. Ad ultimum quod Brentius obijciebat, respondetur. Sicut Thomas vidit, & credidit, quia, ut Gregorius ait, aliud vidit, & aliud credidit, ita nos videmus quidem ecclesiam videndo exteriora signa, & veræ ecclesiæ testimonia: credimus autem internam pulchritudinem, & formam eius, ut iam sectione sequenti videndum est.

SECTIO IX.

An certa, & divina fide constare possit, hanc numero atque in individuo, esse veram Ecclesiam?

IN præcedenti sect. in genere definiimus, Ecclesiam esse visibilem, & aliquo modo credibilem, scilicet humanam, & prudenti fide: nunc explicandum superest, An hoc ipsum simpliciter credibile sit, atque adeo credendum fide divina. Neque verò in communi tantum, sed in individuo, etiam ostendendum est, quænam congregatio earum, quæ in mundo sunt, credenda sit vera Dei ecclesia: estque eiusmodi questio in hac materia præcipua: utpote ex qua magnopere controversiarum omnium inter nos, & hæreticos resolutio pendet: cum enim expressum in Scriptura sit, veram Ecclesiam esse columnam, & firmamentum veritatis, omnes sibi veram Ecclesiam attribuunt, ut sua falsa dogmata vera esse per suadeant, quod notarunt Irenæus libro secundo contra Valentini. Lactant. libro 4. diuinar. institut. cap. ultimo, Cyprianus libro de unitate ecclesiæ, & libro 4. epistolæ prima, Augustinus de fide & symbolo, capit. 10. de Agone Christiano cap. 29. contraliter. Petilian. cap. secundo, Bernardus sermone 66. in Cant. Convenimus igitur cum hæreticis, eam esse veram Christi Ecclesiam, in qua vera Christi doctrina perseverat: differimus tamen, quod ipsi nullum aliud signum veræ ecclesiæ, præter veram doctrinam admittunt, ut videre est apud Hosium 5. contra Brent. & Petr. Sot. in confessione Catholica c. 4. nam, & si alias notas veræ ecclesiæ interdum afferant, omnes planè hanc primam includunt, fatentur enim requiri verum sacramentorum usum: illum autem verum definiunt, qui ex sana doctrina, & fide, addunt præterea requiri obedientiam erga ministros verbi, sed intelligit, aut certè intelligere debent, de vero Dei

verbo. Itaque hoc tantum signo veræ doctrinæ utitur: veram autem doctrinam ex sola Scriptura purè, & simpliciter intellecta desumi volunt. Sicque concludunt, veram ecclesiam ex sola scriptura per se cognosci: ad quod institutum asserunt Chrysost. hom. 49. in Matth. August. libro de unitate ecclesiæ cap. 2. & 3. & epistola 166.

2. Catholici verò, quantum hoc signum non detrectent (ipsis enim hæreticis maximè aduersatur) attamen volunt illud, potius ad definiendam, quam ad discernendam veram ecclesiam valere. Est siquidem ecclesia fidelium congregatio, ut supra vidimus, fideles autè, qui veram Christi doctrinam retinent, & credunt: hoc ergo modo definitur ecclesia, per veram doctrinam: attamen ad eam discernendam inter alias religiones falsas tale signum per se solum non sufficit, oportebit enim querere aliud ad discernendam veram doctrinam à falsa: omnes quippe hæretici gloriantur se veram doctrinam retinere. Quare ex ipsa sola doctrina, nullus potest evidenter convinci, si alius signis non utamur, quod etiam Augustinus indicat libro contra epistolam Fundamenti cap. 4. Quod si loquamur non de iudicio evidente (evidentia scilicet credibilitatis) sed de iudicio fidei: potius ex veræ ecclesiæ autoritate de vera doctrina debemus iudicare, quam è contra ecclesiam ex doctrina, ut Augustinus supra cap. 5. docet, & in libro de utilitate credendi cap. 14. Irenæus lib. 3. cap. 4. Tertull. de præscriptionibus hæreticorum, & in sequenti bus latè dicemus: omnes ergo hæretici.

3. Dico primo fieri posse evidenter credibile, quænam hominum congregatio sit vera Christi ecclesia. Probat. Supponendum ex dictis, illam esse veram Christi ecclesiam, quæ veram Christi doctrinam integrè, & sine errore credit ac prædicat; fieri autem potest evidenter credibile, quæ sit vera fides, & doctrina, ut supra ostensum est disput. 4. section. 3. prætereaque evidenter constare quænam congregatio illam doctrinam profiteatur, & credat, hoc enim ad sensum constare potest, ut ex dictis sectione præcedenti patet. Est siquidem non solum evidenter credibile, sed verè etiam evidenter verum, ab ea congregatione verè teneri doctrinam illam, quam exterius omnia membra oris confessione, & Dei cultu & obedientia profitentur: quare &c. Porro hæc eadem conclusio manifestior erit ex sequenti.

4. Dico ergo secundò: evidenter credibile est, ac positum nonnullis fidei principiis, evidenter verum, hanc congregationem, quæ nunc sub obedientia Gregorij XIV. in fide Christi, & Petri existit, esse veram Ecclesiam, quæ à Christi institutione semper in eadem fide perseverat sub obedientia successoris Petri pro tempore existentis: & quæ simili modo per continuam successionem usque ad finem mundi durabit. Est conclusio mihi certa, quæ sufficienter probari posset illis signis veræ doctrinæ, & fidei, quæ supra adducta sunt: patebit enim evidenter legenti, illa signa solum reperiri in ea doctrina, quam Ecclesia Romana profiteatur. Vnde eadem evidentia concluditur, hanc esse veram ecclesiam.

5. Sed præterea arguo ex proprietatibus veræ ecclesiæ supra tractatis in sect. 7. quas hæretici non negant, cum ex Scriptura aperte colligantur. Ex illo ergo Catholica attributo tripliciter arguit Augustinus lib. contra epistolam Fundamenti c. 4. Etenim quantum hæretici omnes (ut tibi tradit) veram ecclesiam sibi usurpent, si tamen à paganis, vel quibusvis aliis, ubi sit Catholica ecclesia interrogentur non audent sua conuenticula designare, quia Catholica Ecclesia per totum mundum diffusa est. Secundò ex duratione: nam sola hæc congregatio invenitur perpetua, reliquæ nuper inceperunt, ac quotidie mutantur, prout satis profectur idem Augustinus libro 3. de Baptismo cap. secundo, & in

In quo discipulorum.

Assert. 2.

Assert. 2.

Vnde probatur in primis possit.

Probat eandem Augustinus ex attributo Catholica.